

Eierskapspolitikk for Grimstad kommune – perioden 2023-2027

1. Innledning

Grimstad kommunes forvalter betydelige verdier og løser en rekke ulike lovpålagte og andre oppgaver. Det er hensiktsmessig at kommunen ikke utfører alle sine oppgaver gjennom tradisjonell forvaltning, men løser de gjennom å opprette eller delta i selskaper som er selvstendige rettssubjekter, eller på andre måter inngår formaliserte samarbeid med andre offentlige eller private aktører.

Når kommunal virksomhet løftes ut av kommunal forvaltning og over i egne selvstendige rettssubjekter, fører det til at den politiske styringen endres. Den tradisjonelle forvaltningsstyringen erstattes av eierstyring, og virksomheten må utøves innenfor rammene av ytterligere lovverk som [aksjeloven](#) og [IKS-loven](#).

For å sikre at Grimstad kommune skal kunne løse oppgavene på best mulig måte, er det viktig at kommunen har et bevisst forhold til sin rolle som eier. Kommunestyret oppnår dette ved å beslutte mål og forventninger til kommunens selskaper. En vedtatt eierskapspolitikk er et redskap for at kommunestyret kan utøve en målrettet, forutsigbar og god eierstyring. Den skal bidra til god politisk styring og kontroll ved å beskrive rammene for hvordan kommunen skal utøve sitt eierskap. Eierskapspolitikken inneholder politiske prinsipper for eierstyring og en beskrivelse av det juridiske styringsgrunnlaget for de ulike selskaps- og samarbeidsformer.

I tillegg skal det produseres årlige eierskapsmeldinger som gir en oversikt over og rapportering av nøkkelfakta fra de ulike selskapene. For å kunne utøve god eierstyring må kommunestyret ha god kjennskap til hva kommunen eier. Eierskapsmeldingen er et sentralt grunnlag for oppfølging og evaluering av om formålene med eierskapspolitikken oppnås.

Kommunestyret opprettet i 2010 et eierskapsutvalg for å følge opp kommunens eierskap. Eierskapsutvalget la i september 2011 frem kommunens første eierskapsmelding. Denne har blitt revidert flere ganger, i KS sak 108/13, 120/14, 17/24, 17/134 og 18/20. Eierskapsmeldingen ble sist revidert og vedtatt som gjeldende politikk i KS sak 18/157 i 2018.

Denne utgaven erstatter den sist vedtatte eierskapsmeldingen fra 2018, og skiller nå mellom begrepet eierskapspolitikk og eierskapsmelding, samt at det er tatt inn nye punkter som blant annet profesjonalitet i valg av styrer og foretatt noen avgrensninger av selskapsformer som inntas i dokumentet. Den punktvisse opplistingen av eierskapsprinsippene er også revidert.

I KS sak 22/74 ble formannskapet oppnevnt som eierskapsutvalg for kommunen. I tillegg ble det vedtatt opprettelse av et eierskapssekretariat. Eierskapssekretariatet skal utarbeide årlige eierskapsmeldinger, som skal gi en oppdatert oversikt over hvilke selskaper kommunen har eierinteresser i og kommunale foretak eller samarbeidsorganer kommunen er deltaker i, utarbeide og revidere eierskapsstrategier for hvert enkelt selskap, være kommunens kontaktpunkt for selskapene, forberede saker til politisk behandling, samt organisere eiermøter mellom eierskapsutvalget og selskapene.

I tillegg ble det i KS sak 23/156 vedtatt nye prinsipper for valg av styrer i hel- og deleide kommunale virksomheter. Disse er tatt inn i eierskapsprinsippene under.

2. Rettslige rammer for kommunens eierstyring og eierskapskontroll

Etter [kommuneloven](#) § 26-1 skal kommunen minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret.

Eierskapsmeldingen skal inneholde:

- a) kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring
- b) en oversikt over selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresse eller tilsvarende interesse i
- c) kommunens eller fylkeskommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene nevnt i bokstav b.

Formålet med kravet i bestemmelsen er å øke oppmerksomhet og bevissthet rundt eierstyring, sørge for at kommunen selv og innbyggerne kan følge med på viktige kommunale ansvarsområder som ivaretas av selskaper og foretak, samt å forankre eierskapspolitikken i brede politiske prosesser.

Bestemmelsen i loven fastsetter en minimumsplikt for rapportering av kommunens eierstyring. Ved opprettelsen av et eget eierskapssekretariat i KS sak 22/74 har kommunestyret vedtatt at eierskapsmeldinger skal leveres årlig, i tillegg til at det skal utarbeides et forslag til eierskapspolitikk.

I tillegg til rapporteringen av eierstyringen, pålegger lovens § 23-4 også at kommunen skal utføre regelmessig eierskapskontroll. Dette innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Kontrollutvalget skal derfor minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering.

2.1 Grunnlaget for kommunens eierstyring

Kommunen har ved organisering av deler av virksomheten gjennom selskaper fortsatt det overordnede ansvaret for selskapet, men den tradisjonelle forvaltningsstyringen erstattes av en mer indirekte form for styring - *eierstyring*. Dette medfører også at den politiske styringslinjen endres. For å sikre fortsatt god overordnet kontroll er det derfor viktig å sikre at selskapet jobber med klare formål og forventninger. Dette kan beskrives som en ytre ramme for styringen av selskapet, og består av eierskapspolitikken, supplert og utdypet av selskapsavtalen eller vedtektene for selskapene. For kommunens sentrale virksomheter vil det også være behov for en egen eierstrategi. Eierstrategiene vil utgjøre den politikk kommunen har overfor de ulike selskapene for å sikre at selskapene ivaretar de målsettingene som eierne har satt. Til sist følges dette opp av rapportering gjennom årlige eierskapsmeldinger.

Den formelle eierstyringen skjer mellom eierne og selskapene i eierorganer (generalforsamling, representantskap o.l.). Kommunens eierrepresentanter i eierorganene skal ved prinsipielt viktige saker sørge for forankring i kommunens eierskapsutvalg eller kommunestyret. Løpende utveksling av

informasjon mellom selskap og eier kan i tillegg skje gjennom rapportering, i årlig eierskapsmelding og i eiermøter med eierskapsutvalg eller kommunestyret.

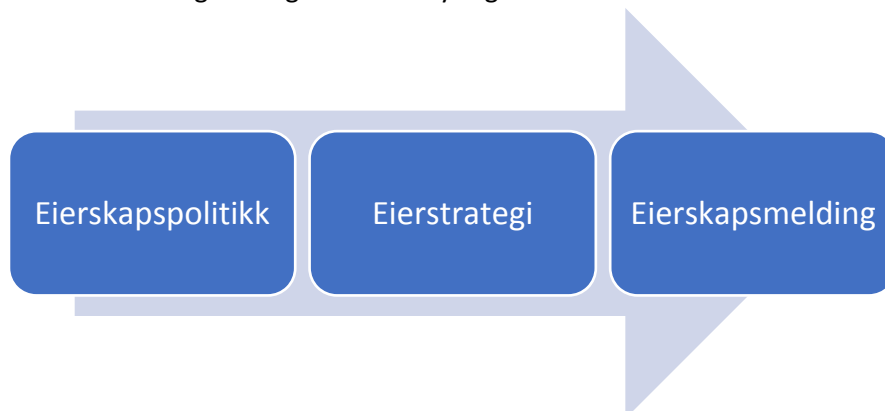
Kommunedirektøren har ikke myndighet over eller ansvar for selskapenes virksomhet. Gjennom et eierskapssekretariat vil imidlertid kommunedirektøren medvirke til at eierne får rammeverk og rutiner for utøvelse av et effektivt eierskap.

Kommunedirektøren har også en viktig rolle i å utarbeide saker som gjelder eierskap for eierskapsutvalget og kommunestyret, og det er derfor viktig at kommunedirektøren til enhver tid gis tilstrekkelig informasjon om utviklingen i selskapene, i form av observatørstatus i eierorganer, gjennom møter med eierrepresentanter, deltakelse i eiermøter eller annen tilgang til informasjon fra selskapene.

Gjennom organisering i selskaper overlates den operative styringen av selskapet til selskapets styre og administrasjon. Det vil si at selskapet styre og administrasjon har ansvaret for selskapsstyringen og den daglige forvaltningen, mens eierstyringen skjer i eierorganet (generalforsamling/representantskap).

En god rollefordeling vil derfor medføre at styret og daglig leder får en betydelig grad av frihet til å gjøre valg for den daglige virksomheten.

Samlet sett kan grunnlaget for eierstyringen beskrives slik:



2.2 Ansvarsfordeling i utøvelsen av kommunens eierskap

Kommunestyret

- Kommunestyret vedtar opprettelse og endring av selskaper/foretak og bestemmer formål, stiftelsesgrunnlag og organisering.
- Kommunestyret har det øverste ansvaret for virksomheten gjennom indirekte styring og kontroll, basert på lovfestede styringsformer og vedtatte prinsipper for eierstyring.
- Kommunestyret vedtar kommunens eierskapspolitikk og behandler kommunens eierskapsmelding årlig.

Eierskapsutvalget

- Eierskapsutvalget ivaretar kommunens eierstyring slik den er delegert fra kommunestyret.
- Formannskapet er kommunens eierskapsutvalg for alle kommunens selskaper, hvis ikke annet er bestemt av kommunestyret.

- Eierskapsutvalget utøver Grimstad kommunes eierskapsrolle i generalforsamling eller representantskap. For representasjon i deleide selskaper velges eierrepresentant.
- Eierskapsutvalget behandler saker og gir råd angående eierstyring av selskaper hvor kommunen har eierinteresser.
- Eierskapsutvalget kan få delegert vedtaksmyndighet innenfor sitt saksfelt hvis ikke annet følger av lov.
- Eierskapsutvalget innstiller til kommunestyret i saker hvor kommunestyret er vedtaksmyndighet.
- Eierskapsutvalget er ansvarlig for opprettelsen av valgkomite og skal følge opp valgkomiteens arbeid. For deleide selskaper utøves denne oppgaven gjennom selskapets eierorgan.
- Eierskapsutvalget har ansvar for å vurdere behov for særskilte eierstrategier for kommunens selskaper.
- Eierskapsutvalget har ansvar for å gi styreinstruksjer i kommunens heleide selskaper.
- Eierskapsutvalget har ansvar for gjennomføring og oppfølging av eiermøter med selskapene. I deleide selskaper kan det være behov for annen deltakelse i eiermøtet.

Fra KS vedtak 22/74:

«Kommunestyret oppnevner formannskapet som eierutvalg til å forestå generalforsamlinger og eiermøter og som innstiller til kommunestyret i saker vedrørende kommunens selskaper.»

Kommunedirektøren

- Kommunedirektøren har ansvar for kommunens driftsorganisasjon. Virksomhet i selskaper som kommunen har eierskap i er imidlertid ikke underlagt kommunedirektørens direkte kontroll og styring.
- Kommunedirektøren har en rådgivende rolle overfor kommunestyret, eierutvalg, selskapenes eierorganer samt ordfører og andre folkevalgte når det gjelder selskaper/foretak.
- Kommunedirektøren kan innstille i saker som omhandler kommunens eierskap og utarbeider beslutningsgrunnlag.

Eierskapssekretariat

- Det skal opprettes et eierskapssekretariat for eierskapsutvalgets arbeid, som blant annet skal fungere som kontaktpunkt mellom kommunen og selskapene i løpende dialog og som har ansvar for at det innhentes grunnlag for jevnlig rapportering.
- Eierskapssekretariatet skal i løpet av høsten 2023 plasseres organisatorisk i administrasjonen.

Formålet med funksjonen er beskrevet i KS vedtak 22/74:

«Kommunedirektøren bes opprette et eiersekretariat som kan bistå kommunestyret og eierskapsutvalget med eierstyringen. Eiersekretariatet vil ha som oppgave å utarbeide årlige eiermeldinger med status for alle selskapene, forslag til eierstrategier for de enkelte selskapene med leveranseforventninger, forslag til eierskapspolitikk for kommunen, og ikke minst organisere generalforsamlinger, eiermøter, fast rapportering og løpende dialog med selskapene. Eierkapssekretariatet bør tre i kraft fra 2023 og innarbeides i budsjett og økonomiplan 2023-2026.»

Styret og selskapets ledelse

- Styret ansetter administrerende direktør/daglig leder og har ansvar for selskapets virksomhet.
- Styret har ansvar for at virksomheten oppnår de eierforventninger som er fastsatt i kommunens eierskapspolitikk.
- Oppgaven til styret og daglig leder er å planlegge, forvalte og drive virksomheten innenfor den ytre rammen som har blitt trukket opp av eierne.
- Styreverv i selskaper er et personlig verv. Styremedlemmene skal ivareta selskapets interesser til det beste for alle eierne.

2.3 Selskapsformer

Kommunen står i utgangspunktet fritt til å velge organisasjonsform ved opprettelse av selskaper og virksomheter. Det finnes imidlertid enkelte begrensninger i denne friheten. Kommunen kan ikke være deltakere i ansvarlige selskap eller kommandittselskaper, jf. [selskapsloven](#) § 1-1 femte ledd. Kommunelovens kapittel 14 setter også klare rammer for hva slags virksomhet kommunen kan finansiere gjennom låneopptak og hvilke garantier kommunen kan gi til selskaper som ikke driver med lovpålagte tjenester. Det settes også begrensninger i adgangen til finansiell risiko i IKS-loven. Videre har forskrift om arbeidsmarkedstiltak krav om at arbeidsmarkedstiltak skal være organisert som aksjeselskap med kommunal aksjemajoritet, jf. § 13-6 første ledd.

Som grunnlag for valg av en bestemt organisering, vil det derfor være nødvendig å ha kjennskap til de muligheter og begrensninger som ligger i aktuelle organisasjonsformer. De mest sentrale selskapsformene som Grimstad kommune kan bruke for å organisere sin virksomhet er:

Aksjeselskap

Aksjeselskapsformen er regulert i [aksjeloven](#) (AS) og [allmennaksjeloven](#) (ASA). Grimstad kommune kan delta i hel- og deleide aksjeselskaper. Et sentralt hensyn for at kommunen skal organisere virksomhet i et aksjeselskap er at kommunens økonomiske ansvar er begrenset til den aksjekapitalen som kommunen har skutt inn. Selskapsformen bør derfor brukes i de tilfeller hvor virksomheten skal drives med risiko og operere i et marked. Som motstykke til ansvarsbegrensningen rår heller ikke kommunen fritt over selskapets inntekter og formue. Dersom kommunen som eier vil ta ut verdier fra et aksjeselskap, må det skje gjennom reglene for utdeling i aksjeloven § 3-6, for eksempel i form av utbytte.

Grimstad kommune utøver den øverste myndigheten i aksjeselskap gjennom generalforsamlingen. Generalforsamlingen fastsetter rammene og regler for styrets og daglig leders arbeid gjennom vedtekter, instruksjoner og andre generalforsamlingsvedtak.

Selskapsformen kan også være hensiktsmessig dersom kommunen ønsker å organisere seg sammen med flere eiere. Dette kan være både fysiske og juridiske personer, offentlige og private.

Et særlig relevant moment som må vurderes ved valg av aksjeselskapsformen, er begrensningene som følger av EØS-avtalen. EØS-avtalen har i artikkel 61 (1) et forbud mot offentlig støtte. Dette begrenser kommunens mulighet til å vektlegge ikke-kommersielle hensyn i eierutøvelsen av selskaper som driver økonomisk aktivitet. Formålet med forbudet er å skape like konkurransevilkår. Dette innebærer at kommunen må vurdere at den opererer i samsvar med EØS-reglene, for å unngå at en investering i et aksjeselskap er å anse som ulovlig offentlig støtte.

Interkommunalt selskap

Selskapsformen IKS er regulert i [lov om interkommunale selskaper 29. januar 1999 nr. 6 \(IKS-loven\)](#). Et interkommunalt selskap kan bare eies av kommuner, fylkeskommuner eller andre interkommunale selskaper. IKS-loven er tilpasset virksomheter med et forretningsmessig formål, og kan være hensiktsmessig for å yte tjenester til eierne i egenregi for flere kommuner. Organisering av virksomhet i IKS er beslektet med to andre former for interkommunalt samarbeid som også reguleres av kommuneloven - interkommunalt politisk råd og kommunalt oppgavefellesskap.

IKS er et eget rettssubjekt, som både rettslig og økonomisk er skilt fra kommunen. Kommunen hefter ubegrenset for en bestemt del av IKS-selskapets forpliktelser. Nytt i IKS-loven er en lovfesting av at selskapet må være i budsjettmessig balanse og en plikt til å dekke inn negativ egenkapital.

Grimstad kommune utøver eierstyring som deltaker i IKS gjennom sine valgte medlemmer i representantskapet.

Kommunale foretak

Grimstad kommune kan organisere forretningspreget virksomhet i egen regi som et kommunalt foretak. Selskapsformen er regulert i kommuneloven kapittel 9. Foretaket er ikke et eget selskap med rettslig eller økonomisk selvstendighet. Kommunen kan holdes ansvarlig for all virksomhet i foretaket.

Generelt vil organisering av en virksomhet i et kommunalt foretak gi kommunen større mulighet for å utøve politisk styring og kontroll enn dersom aksjeselskap benyttes som organisasjonsform.

Grimstad kommune utøver sin eierstyring i kommunale foretak ved at kommunestyret utpeker et styre. Det følger av § 9-4 at foretaket ledes av et styre og en daglig leder. Styrets myndighet er regulert i § 9-8. Styret har myndighet til å treffe vedtak i alle saker som gjelder foretakets virksomhet, med unntak av personalsaker. Daglig leder står derfor i linje under styret. Kommunale foretak er på denne måten direkte underlagt kommunestyrets budsjettmyndighet. Kommunedirektøren har ikke instruksjons- eller omgjøringsrett overfor foretakets daglige leder. Kommunedirektøren kan imidlertid instruere styret og daglig leder om at et vedtak i foretaket ikke skal iverksettes før kommunestyret har behandlet saken, jf. Kommuneloven § 9-16.

Samvirkeforetak

Grimstad kommune kan også delta i samvirkeforetak gjennom medlemskap. Samvirkeforetak reguleres av [samvirkelova](#).

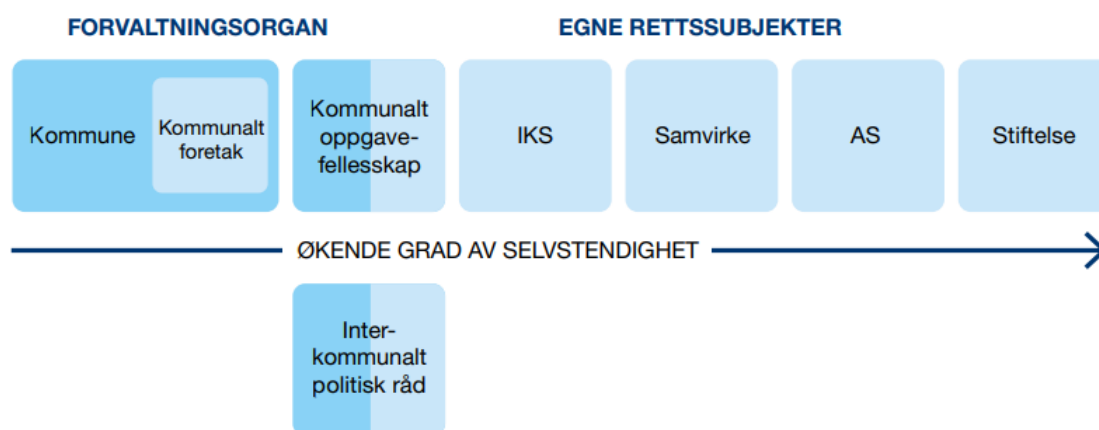
Hovedformålet i et samvirkeforetak er å fremme medlemmenes økonomiske interesser. Samvirkeforetaket er et eget rettssubjekt. Denne organisasjonsformen kan være aktuell der hvor deltakerne i ulik grad driver næringsvirksomhet.

Kommunen utøver sin eierstyring gjennom årsmøtet i samvirkeforetaket.

Stiftelser

Reguleres av [lov om stiftelser 15. juni 2001 nr. 59](#). Stiftelsen er en selvstendig juridisk person som etableres ved at en eller flere stiftere stiller en formuesmasse til selvstendig disposisjon for et bestemt formål. Kommunen har ikke eierskap til stiftelsene og kan derfor ikke utøve noen direkte eierstyring.

Alternative organisasjonsmodeller



(Kilde: KS - Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll)

2.4 Vurderinger ved valg av selskapsform

Grimstad kommune har som eier ansvar for å velge selskapsformer som er tilpasset selskapets formål, eierstyringsbehov, markedsforhold og konkurranseregelverk.

Ved valg av selskapsform må det derfor vurderes:

- Behovet for politisk styring og kontroll
- Økonomiske forhold som konkurranse, ansvar og risiko
- Adgangen til delegering av myndighetsoppgaver
- At det sikres et skille mellom lovpålagte-/andre forvaltningsoppgaver og virksomhet som skjer i konkurranse med private for å unngå brudd på reglene om offentlig støtte
- Ønsket fleksibilitet med hensyn til eierstruktur og behov for organisere seg sammen med flere eiere.
- Tidshorisont og størrelse på eierskapet

Selskapsformen må også velges ut fra en vurdering av formålet med oppgavene som skal løses. Hovedformålet med **finansielt** eierskap er å oppnå økonomisk avkastning. Dette innebærer at økonomisk lønnsomhet ligger til grunn for selskapets arbeid. Kommunen eier ingen selskaper som har utelukkende finansielle formål. Kommunens eierskap ivaretar i større eller mindre grad også en samfunnsmessig dimensjon.

Et **politisk** eller strategisk eierskap er kjennetegnet av at formålet med eierskapet er å ivareta eller gjennomføre ønsket politikk. Ved politisk eierskap vil selskapet være et gjennomføringsorgan for politiske målsettinger, som samfunnsmessig utvikling og verdiskapning for lokalsamfunn.

I tillegg kan rasjonalisering og **effektivisering** av drift via samarbeid være et viktig hensyn. For eksempel kan formålet være å sikre større og mer effektive fagmiljøer eller for å drive profesjonell drift i et marked. Dette kan gjelde både eksisterende og nyopprettet drift.

Når kommunen regulerer deler av sin virksomhet som for eksempel et AS eller IKS, er det ofte for å oppfylle et særskilt formål bedre enn man kan gjøre gjennom kommunens ordinære forvaltning. Slike formål kan være svært ulike. Blant annet må størrelsen på selskapet understøtte oppnåelse av det ønskede formålet. En sentral vurdering ved opprettelse av aksjeselskap er derfor om det skal opprettes et selskap med ansatte i daglig ledelse/administrasjon eller et selskap som har et styre for å ivareta et konkret eierskap, for eksempel sameier eller lignende.

Ved valg av selskapsform bør det også gjøres en prioritering av hvor vesentlig eierskapet er for kommunen. Dette er også en sortering som bør fremkomme av eierskapsmeldingen som skal utarbeides av eierskapssekretariatet, jf. kap 5. Inndeling av prioriteringen kan være «svært vesentlig», «vesentlig» og «mindre vesentlig», eller tilsvarende betegnelser.

2.5 Selskapenes forhold til forvaltningsloven, offentleglova og anskaffelsesloven

[Forvaltningsloven](#) gjelder for all virksomhet som drives innenfor kommunens rettssubjekt, inkludert kommunale foretak. Kommunale aksjeselskaper med et tradisjonelt næringsdrivende formål vil som utgangspunkt ikke omfattes av forvaltningsloven, men dersom de har tett tilknytning til forvaltningen vil forvaltningsloven likevel gjelde. Grensedragningen her beror på en helhetsvurdering hvor det særlig må vurderes om selskapet ivaretar oppgaver som blir oppfattet som et kommunalt ansvar, og som ikke drives i konkurranse med aktører på ordinære markedsmessige vilkår.

[Offentleglova](#) gjelder for selskaper eid av Grimstad kommune dersom kommunen har eierandeler som gir rett til mer enn halvparten av stemmene i det øverste organet, eller direkte eller indirekte har rett til å velge mer enn halvparten av medlemmene med stemmerett i det øverste organet, jf. § 2. Loven gjelder likevel ikke for Grimstad kommunes selskaper som hovedsakelig driver næringsvirksomhet i direkte konkurranse med og på samme vilkår som private. Hvorvidt selskapet er unntatt offentleglova beror på en konkret helhetsvurdering.

Virksomhetens konkurranseposisjon og forhold til offentligrettslig regulering bør derfor vurderes særskilt når selskapsform skal bestemmes, jf. kap. 2.4.

[Lov om offentlige anskaffelser](#) og reglene for statsstøtte gjelder for alle selskaper som selv er en del av kommunen, eller som direkte eller indirekte er kontrollert av kommunen gjennom finansiering, styresammensetning eller lignende.

Som utgangspunkt gjelder anskaffelsesregelverket når kommunen kjøper varer eller tjenester. Når Grimstad kommune kjøper tjenester fra selskaper kommunen selv eier, finnes det sentrale unntak som egenregi og enerett som kan vurderes.

Det må også vurderes om selskapets vilkår kan utgjøre ulovlig offentlig støtte. Dersom selskapet oppnår en økonomisk fordel av at det offentlige opptrer på en annen måte enn en privat eier ville ha gjort i en tilsvarende situasjon, utgjør denne fordelingen offentlig støtte i EØS-avtalens forstand som kan være konkurransevridende.

Kommunen må derfor særskilt ta stilling til om anskaffelsesregelverket og statsstøttereglene vil komme til anvendelse når kommunen vurderer formål og velger selskapsform. Selskapet selv ved styret og daglig leder må også gjøre nødvendige vurderinger av om selskapets løpende aktivitet er i tråd med regelverket.

3. Grimstad kommunes eierskapsprinsipper og eierforventinger

1. Grimstad kommune skal være en aktiv og ansvarlig eier.
 - a. Som en **ansvarlig** eier fremmer kommunen ansvarlighet i selskapene. Selskapene skal drives på en ansvarlig måte, som innebærer å opptre etisk forsvarlig og identifisere og håndtere selskapets påvirkning på omgivelsene de opererer i.
 - b. Å være en **aktiv** eier innebærer at kommunen engasjerer seg i selskapene for å påvirke selskapets strategi og handlinger. Dette skjer blant annet i eierdialogen og gjennom å stille tydelige forventninger. Det skal utarbeides eierstrategier for kommunens vesentlige eierskap.
 - c. Kommunen skal behandle indirekte eierskap på linje med direkte eierskap, når et selskaps vesentlige del av virksomheten er plassert i datterselskap. Det forventes at det utarbeides konsernregnskap med tilhørende regnskap for datterselskaper.
2. Det skal være åpenhet om Grimstad kommunes eierskap, eierutøvelse og stemmegivning på generalforsamling.
3. Grimstad kommune utøver sin eiermyndighet i representantskapsmøter, generalforsamling og eiermøter/årsmøter.
 - a. Eierutøvelsen skal bidra til å nå kommunens mål som eier. Dette skjer gjennom forventninger til selskapene, stemmegivning på generalforsamling og annen eierutøvelse.
 - b. Kommunens eierutøvelse skal legge til grunn lovfestet ansvarsfordeling mellom eier, styre og daglig leder, samt allment anerkjente eierstyringsprinsipper og -standarder.
 - c. Kommunestyret velger representanter til eierorganet. Eierutøvelsen skal gjenspeile kommunestyrets flertallsbeslutning. Kommunestyret vurderer selv om det er behov for å utarbeide instruks for eierrepresentanter. Kommunestyret tar ved behov initiativ til etablering av eiermøter i selskaper hvor eierne kan drøfte felles eierstyring.
 - d. Formannskapet er kommunens eierskapsutvalg. Saker som har betydning for kommunens eierskap – herunder etablering, endring og avvikling av selskaper, skal behandles i eierskapsutvalget før behandling i kommunestyret.
4. Kommunestyret skal årlig behandle eierskapsmelding med rapportering fra selskapene.
5. Styre i selskap som er hel- eller deleid av Grimstad kommune skal som hovedregel være profesjonelt sammensatt.
 - a. Styresammensetningen skal være kjennetegnet av kompetanse og tilpasset det enkelte selskaps egenart. Styremedlemmer velges som utgangspunkt for en periode på to år.
 - b. Valg av styre og styreleder i aksjeselskaper og interkommunale selskaper skal skje på bakgrunn av en begrunnet innstilling fra en valgkomité. Instruks for valgkomiteen utarbeides av eierskapsutvalget. For kommunens deleide selskaper bidrar eierskapsutvalget til å utarbeide instruks for valgkomite gjennom de ulike eierorganene.
 - c. Grimstad kommune skal som hovedregel ikke velge styremedlemmer som er sittende kommunestyrerepresentanter.
 - d. I interkommunale selskaper (IKS) og andre likeartede virksomheter hvor Grimstad kommune er deleier, bes ordfører arbeide for at valgkomiteer opprettes og at valg av styrer skjer etter de samme profesjonelle prinsipper.

6. Styret har ansvar for å forvalte selskapet. Kommunen som eier skal vurdere styrets måloppnåelse og bidrag til å nå forventningene for selskapet.
 - a. Styret har ansvar for å sette opp årlig plan for styrets arbeid og har ansvar for egevaluering av styret og daglig leder.
 - b. Grimstad kommune skal tilby nødvendig introduksjon (styrekurs i regi av KS eller tilsvarende) til styremedlemmer ved starten av valgperioden. Styret selv har ansvar for nødvendig kompetanseutvikling gjennom valgperioden og gir ved behov tilbagemelding til kommunens valgkomite.
 - c. Styreinstruks eller vedtekter for selskapet skal sikre at saker som behandles av styret og representantskapet er tilstrekkelig skriftlig dokumentert, og at styrevedtak protokollføres. Styreinstruksen skal inneholde rutiner for habilitet. Instruksen skal sikre at styremedlemmer og daglig ledelse melder fra til styret hvis de kan være inhabile.
 - d. Alle som påtar seg styreverv for kommunale selskaper skal registrere seg i styrevervregisteret.
 - e. Styret skal vurdere behovet for å tegne styreansvarsforsikring. Grimstad kommune kan i særskilte tilfeller tegne slik forsikring for heleide selskaper.
7. Godtgjørelse til styrer og representantskap fastsettes slik at den fremmer verdiskapning og fremstår som rimelig ut fra styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og arbeidets kompleksitet. Eierorganet tar årlig stilling til godtgjørelsens størrelse.

3.1 Grimstad kommunes eierforventninger til kommunens hel- og deleide selskaper:

1. Selskapene utarbeider tydelige ambisjoner, mål og strategier for drift og styring av virksomheten.
2. Selskapene skal fremme samfunnsansvarlig forretningsdrift og bærekraftig samfunnsutvikling
3. Selskapene oppfordres til å inkludere arbeidet med FNs bærekraftsmål i selskapets strategier og arbeide aktivt med å følge dette opp i daglig virksomhet.
4. Selskapene har tydelige mål og tiltak for å fremme økt mangfold, likestilling og inkludering. Selskapene skal ha lønns- og arbeidsvilkår i samsvar med gjeldende arbeidsrettslig regelverk og tariffavtaler, og skal som oppdragsgiver stille krav om at leverandører og eventuelle underleverandører opptrer i samsvar med gjeldende regelverk.
5. Selskapene har en aktiv og bevisst holdning til etiske spørsmål, og utarbeider et offentlig tilgjengelig etisk regelverk, som minst tilsvare kommunens eget.
6. Det skal praktiseres åpenhet og offentlighet i samsvar med gjeldende regelverk og Grimstad kommunes etiske retningslinjer.
7. Selskapene fremmer en åpenhetskultur og er åpen om og rapporterer på alle vesentlige forhold slik at informasjonen gir eiere og allmennheten et rettviseende bilde av virksomheten.
8. Selskapene har effektiv strategisk og operasjonell risikostyring og god internkontroll som er forankret i selskapets strategi- og beslutningsprosesser.
9. Selskapene gjør løpende vurderinger om selskapets virksomhet omfattes av regelverket for offentlige anskaffelser og statsstøtteregelverket.
10. Selskaper som er vesentlige for kommunen og som utøver aktivitet som kan påvirke klimaet fører årlig klimaregnskap, identifiserer vesentlige utslippskilder og setter mål om å redusere sitt klimafotavtrykk.
11. Selskapene stiller hensiktsmessige klima- og miljøkrav til sine leverandører.

4. Vedlegg: Innhold i eierskapsmeldingen

Eierskapssekretariatet skal utarbeide en årlig eierskapsmelding. En samlet årlig redegjørelse over utviklingen i samtlige selskaper gir kommunestyret en bedre oversikt over utviklingen i eierskapsporteføljen. I eierskapsmeldingen skal det settes opp en oversikt over:

- Eierform
- Eierandel
- Styresammensetning
- Formål med kommunens eierskap og eventuell eierstrategi
- Samfunnsansvar
- Kort om foretakets sentrale prosjekter/oppgaver siste år
- Nøkkeltall med informasjon fra siste offentlige årsrapport og årsregnskap for hvert selskap.
- Det bør også komme frem av den årlige eierskapsmeldingen om eierskapet er av særlig vesentlig, vesentlig eller mindre vesentlig betydning for kommunen.